

REGERINGSRÄTTEN

RÄTTSFALL

Reparation eller ombyggnad av snöskadad lada.

Besvär av hemmansägaren W. angående inkomsttaxering år 1949.

— Under vintern 1948 hade en W. tillhörig foderlada sönderbrutits av snömassor som samlats på taket. Ladan hade måst rivs ned och återuppföras. Återuppförandet hade skett på samma plats och tydligen med samma virke som förut. TN, PN och KR vägrade avdrag för kostnaderna för rivningen och återuppförandet såsom hänförliga till ombyggnad. RR medgav avdrag såsom för reparation. (RR:s utslag den 20/1 1955.)

Anm.: Jämför RÅ 1940 not. 368: Avdrag medges för återuppförande av en stormskadad lada.

Av hyresgäst bekostade förbättringsarbeten — skattepliktig intäkt.

Federationen Sveriges Allmänna Folkskollärareförening angående inkomsttaxering år 1949. — PN ansåg, att föreningen åtnjutit skattepliktig intäkt å 19.110 kr. genom att hyresgäst i föreningens fastighet för nämnda belopp låtit på egen bekostnad utföra vissa ombyggnadsarbeten, varigenom ett stort ateljérum uppdelats i flera mindre rum

med lägre takhöjd samt badrum. Enligt intyg av arkitekt hade den större differenteringen av rummen ökat hyresvärdet och därmed fastighetens värde. KR och RR: ej ändring. (RR:s utslag den 3/2 1955.)

Anm.: Jämför t. ex. RÅ 1939 not. 849, 1950 not 128 och RR:s utslag den 24/9 1954 (Skattenytt 1955 s. 20).

Kostnader för personal, gåvopaket m. m.

Besvär av direktören B. angående inkomsttaxering år 1948. — Såsom avdragsgilla omkostnader i av B. jämte andra personer bedrivna rörelser i byggnadsbranschen ansågos 288 kr, avseende kaffepaket, som inköpts under resa i U. S. A. och lämnats som gåvor till personalen, och 285 kr för jullunch och julfestmiddag för personalen. Likaså 387 kr som avsåg gåvopaket till anställda i en ungersk firma, som strax efter kriget levererat vissa varor. På grund av de politiska förhållandena hade B. och hans kompanjon icke kunnat personligen uppvakta ledningen för det utländska företaget. Däremot vägrades avdrag för blommor till kunder och för bröllops-

present till anställd. (RR:s utslag den 3/3 1955.)

Förlust å varufordringar i samband med rörelseförsäljning.

Besvär av May von S. angående inkomsttaxering år 1949 — May von S. sålde under 1947 sin rörelse för 18.000 kr. Härav krediterades enligt 1948 års deklaration 3.339 kr. inventariet och 14.661 kr. varukontot. Endast en del av köpeskillingen betalades kontant. Under 1948 råkade köparen på obestånd och kunde icke erlägga den resterande köpeskillingen. På grund härav uppkom för May von S. — efter avdrag för vad som influtit vid försäljningen av vissa återbekomna inventarier — en förlust å 10.200 kr. TN vägrade avdrag för denna förlust såsom varande kapitalförlust. Hos PN anförde May von S., att försäljningen utgjorde den sista affärshändelsen i rörelsen och ev. vinst beskattades såsom inkomst av rörelse. Analogt borde därför förlust vid försäljning utgöra en avdragsgill omkostnad i rörelsen. — Att denna förlust uppstått genom att köparen råkat på obestånd, vilket inträffat året efter försäljningen, kunde icke inverka på sådant sätt att förlusten ändrade karaktär. PN: ej ändring. Hos KR, var est May von S. klagade, framhöll vederbörande taxeringsassistent, att TN:s och PN:s uppfattning varit att säljaren i och med försäljningen av rörelsen måste anses ha upphört med denna förvärvskälla. Till följd härav hade säljarens fordran å köparen ansetts ha förlorat karaktären av fordran i rörelse och i stället ansetts ha omvandlats till en kapitalförlust. KR: ej ändring. RR ansåg May von S. berättigad till avdrag för förlusten å 10.200 kr. (RR:s utslag den 21/1 1955.)

Innebörden av ett avtal om bildande av ett kommanditbolag i visst fall.

Besvär av direktören S. angående inkomsttaxering år 1951. — S., som hade bilförsäljnings- och verkstadsrörelse, var huvudförsäljare för Ford-bolaget. År 1950 överlät S. sin rörelse till ett av honom bildat bolag, aktiebolaget S:s bilaffär, men behöll sin försäljningsrätt för fordagenturen. Denna rätt överlät han i stället enligt avtal den 1/1 1950 till ett kommanditbolag, i vilket han själv, hans hustru och deras två söner voro delägare. Enligt ett avtal den 30/12 1949 skulle S. ensam förestå kommanditbolagets rörelse och vara ensam ansvarig, medan de övriga delägarna endast skulle vara ansvariga med sitt insatta kapital. Enligt ett avtal den 24/8 1950 skulle i kommanditbolaget förefintlig vinst eller förlust från och med räkenskapsåret 1950 fördelas så att på envar av delägarna belöpte en fjärdedel. — PN ansåg, att ett belopp av 50.000 kr, som aktiebolaget S:s bilaffär enligt sina räkenskaper gottskrivit kommanditbolaget, utgjort för S. i hans egenskap av aktiebolagets verkställande direktör skattepliktig intäkt av tjänst, och taxerade honom härför. S. yrkade att beskattas för inkomst såsom delägare i kommanditbolaget med endast en fjärdedel av beloppet eller 12.500 kr. KR: ej ändring. — RR redogjorde i sitt utslag för de olika transaktionerna i målet och fortsatte: Emellertid framgår av annan utredning i målet, att det vid upprättandet av avtalen den 30/12 1949 och den 24/8 1950 i själva verket icke varit fråga om att makarna S. och deras söner skulle på sätt som avses i lagen den 28/6 1895 om handelsbolag och enkla bolag samverka för vinnande av gemensamma fördelar.

Även bortsett från att makarna S. enligt lag ej ägt att företräda barnen gentemot sig själva kan därför något bolagsförhållande ej anses hava kommit till stånd. Med hänsyn härtill och till vad i övrigt blivit upplyst kan åt omförmälda båda avtal ej givas vidsträcktare rättslig innebörd än att de, jämförda med "överlåtelsen" från S. den 1/1 1950, må anses innefatta en utfästelse av S. att till hustrun och barnen dela med sig av den vinst han kunde erhålla på grund av kontraktet med Ford-bolaget. Vid sådant förhållande är det i målet ifrågavarande beloppet 50.000 kr i sin helhet att betrakta som en S:s intäkt. På grund härav och då vad S. må hava i enlighet med nyssberörda utfästelse tillgodofört hustrun och barnen med hänsyn till omständigheterna vid utfästelsens tillkomst ej kan anses avdragsgillt såsom kostnad för intäktens förvärvande, lämnar RR besvären utan bifall. (En ledamot anförde: Enär den omständigheten, att S. utfäst sig att utan egentlig motprestation till hustru och barn överlåta en väsentlig del av sin inkomst genom bilförsäljningsrättigheten och iklätt denna utfästelse formen av kommanditavtal, icke kan föranleda därtill att inkomstöverföringen skatterättsligt bedömes såsom annat än gåva eller periodiskt understöd till hustrun och barnen, lämnas besvären utan bifall.) (RR:s utslag den 10/2 1955.)

Docenters studieresor i tjänsten.

A. Besvär av docenten P. angående inkomsttaxering år 1950. — P., som var docent i historia, uppgav dels intäkt av tjänst till 12.625 kr., utgörande lön från universitetet i form av docentstipendium, dels ock intäkter av tillfällig förvärvsverksamhet till 15.020 kr., avseende ar-

voden för tidningsartiklar, föreläsningar m. m. Avdrag yrkades från det förra beloppet med ett till 12.150 kr avjämnat belopp, därav 2.050 kr för forskningsresor i Danmark under våren och sommaren 1949, 6.350 kr för en forskningsresa i Frankrike under september—december samma år, 405 kr för resor i Sverige, 3.330 kr för utgivande av ett historiskt verk samt 430 kr för ränta å studieskuld. Från beloppet 15.020 kr yrkades avdrag för vissa omkostnader med 535 kr. — PN, som ansåg avdrag för forskningsresor icke till någon del kunna medgivas från intäkt av tjänst, medgav i stället P. avdrag för resor från hans intäkter av tillfällig förvärvsverksamhet med 3.850 kr, motsvarande erhållna ersättningar för tidningsartiklar m. m. Från intäkten av tjänst medgavs avdrag med 430 kr för ränta å studieskuld och med 3.156 kr för andra kostnader än för forskningsresor. Det sistnämnda beloppet utgjorde 25 % av tjänsteintäkten och ansågs motsvara skäligt avdrag i förhållande till intäktens storlek. Hos KR yrkade P. att erhålla samtliga de yrkade avdragen för kostnader för vetenskaplig forskning. P. anförde bl. a., att det inginge i docents tjänsteåliggande att bedriva vetenskaplig forskning. Resan till Frankrike hade han måst göra på grund av det ämne han valt att utforska. P. åberopade intyg, enligt vilket studier i franska arkiv och bibliotek voro nödvändiga för fullgörandet av P:s forskningsuppgift. P. bestred även reduceringen av de övriga avdragen. TI invände, att avdrag för forskningsresor icke brukade medgivas i praxis. Vad som vore nödvändiga kostnader i övrigt finge icke sammanblandas med frågan om graden av den skattskyldiges veten-

skapliga ambition. Det måste finnas en gräns för den skattskyldige påtvingade uppoffringar. I den mån docent åsamkat sig kostnader för vetenskaplig forskning härutöver, kunde dessa icke anses som nödiga för intäkternas förvärvande. KR ogillade P:s talan. RR (två ledamöter) yttrade: Väl har P. på grund av sin anställning såsom docent och innehavare av docentstipendium varit berättigad att från sin intäkt av tjänst erhålla avdrag för kostnaden för resor utom den vanliga verksamhetsorten för vetenskaplig forskning, så ock för den ökning av levnadskostnader, som han fått vidkännas på den grund att han för sitt forskningsarbete vistats utom sin vanliga verksamhetsort, och måste det med hänsyn till vad i målet upplysts antagas, att P:s ifrågavarande resor utförts i nämnda tjänst, men när P. ej visat att de avdrag som sammanlagt tillerkänts honom från intäkt av tjänst och tillfällig förvärvsverksamhet, understigit det belopp, för vilket han på grund härav eller eljest varit berättigad till avdrag, lämnar RR besvären utan bifall. (Två ledamöter anförde: Väl är P. berättigad till avdrag för alla slags utgifter, som varit behövlige för att fullgöra den med hans tjänst följande skyldigheten att bedriva vetenskapligt arbete, men när med hänsyn till docentstipendiernas storlek och huvudsakliga uppgift att täcka mottagarens levnadskostnader det icke kan anses hava ålegat P. att ikläda sig dylika utgifter till större belopp än PN medgivit, lämnas besvären utan bifall.) (RR:s utslag den 28/1 1955.)

B. Besvär av docenten L. angående inkomsttaxering år 1949. — L., som var docent i civilrätt, yrkade från uppgiven intäkt av docenttjänst avdrag med 930

kr för en studieresa till England. Resan hade gjorts för att skaffa material till ett vetenskapligt arbete om rembours. L. framhöll, att Londons utomordentliga betydelse för remboursinstitutets utveckling torde vara allmänt känd. Han hade där haft tillfälle att under en tid följa arbetet å Midland Banks Overseas Branch. Enligt uppgift handhade intet finansinstitut i världen så omfattande remboursaffärer som denna bank, varför dess tjänstemäns praktiska erfarenhet av remboursinstitutet vore synnerligen betydande. RR medgav avdraget, när L. i sin tjänst varit skyldig att bedriva vetenskapligt arbete samt det finge anses, att ifrågavarande utgift å 930 kr varit behövlige för detta arbete. (RR:s utslag den 28/1 1955.)

Uniform, arbetskläder.

Besvär av jur. kand. A. angående inkomsttaxering år 1948. — A., som från inkomst av tjänst såsom reservofficer yrkat avdrag med 25 kr. 65 öre för inköp av mösskokarder och stjärnor, vilka han måst skaffa sig på grund av ändrade uniformsbestämmelser, samt för konservering av militärpäls, vägrades berörda avdrag. (RR:s utslag den 21/1 1955.)

Realisationsvinst: förvärv genom köp eller gåva?

Besvär av verkmästaren C. angående inkomsttaxering år 1950. — C. erhöll år 1946 anställning hos ett aktiebolag i V. Dessförinnan hade han varit anställd hos ett företag i G. Då C. började sin anställning hos bolaget, erhöll han av de övriga aktieägarna 18 aktier i bolaget. Dessa aktier hade C. under 1949 sålt för 10.000 kr. PN ansåg att C., som fått

aktierna för att han skulle sluta sin tidigare anställning och i stället arbeta åt bolaget, erhållit aktierna genom ett med köp jämförligt fång samt att C. på grund av försäljningen åtnjutit skattepliktig realisationsvinst till ett belopp av 8.200 kr. C. hade invänt, att han icke förbundit sig att under viss tid kvarbliva i bolaget. Det hade endast avtalats om viss månadslön. KR och RR: ej ändring. (RR:s utslag den 18/2 1955.)

Anm.: Jämför RÅ 1940 ref. 62. Anställd hade såsom gratifikation fått aktier i ett bolag. Den anställde beskattades för realisationsvinst vid utskiftning av bolagets tillgångar med belopp motsvarande vad han vid utskiftningen fått utöver aktiernas värde vid gratifikationens utgivande.

Realisationsvinst — tvångsförsäljning?

Besvär av TI angående glasmästaren F:s inkomsttaxering år 1951. — Enligt 174 § 2 mom. aktiebolagslagen är moderbolag, som äger mer än 9/10-delar av aktierna i dotterbolag, berättigat att av övriga aktieägare i bolaget inlösa återstående aktier. F., vars aktier i ett bolag inlösts av moderbolaget enligt nämnda bestämmelse, beskattades av TN för realisationsvinst genom inlösningen. F. ansåg sådan tvångsförsäljning föreligga,

som föranledde skattefrihet enligt KF den 23/5 1947 om skattefrihet i vissa fall för realisationsvinst vid expropriation m. m. PN undanröjde beskattningen, enär tvång förelegat för F. att avyttra sina ifrågavarande aktier, och det icke gjorts sannolikt, att avyttring skulle ha ägt rum även om tvång icke förelegat. KR och RR: ej ändring. (RR:s utslag den 8/2 1955.)

Anm.: Jämför RÅ 1951 not 285 (Skattenytt 1951 sid. 194).

Rätt beskattningsår.

Besvär av möbelhandlaren J. angående eftertaxering för år 1948. — PN ansåg att J. vid 1948 års taxering obehörigen undgått beskattning för realisationsvinst vid försäljning av en fastighet. J. invände, att köpekontraktet visserligen under-tecknats den 19/12 1947, därvid handpenning erlagts, men försäljningen hade gjorts beroende av en framtida händelse. I kontraktet hade nämligen föreskrivits, att köpet vore för köparen bindande under förutsättning att denne erhöle vissa lån till angiven ränta hos vissa kreditinrättningar samt att handpenningen skulle återbetalas, därest köpet skulle återgå. Först i januari 1948 hade villkoret uppfyllts. KR och RR: ej ändring. (RR:s utslag den 8/2 1955.)